MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF

ANTONIO MIZZI

Seduta ta' l-4 ta' Marzu, 2014

Appell Kriminali Numru. 216/2012

Il-Pulizija

(Spettur Maria Stella Attard)

vs

William Bugeja

iben Paul, imwieled Pieta’ fit-12 ta’ Ottubru, 1963, detentur tal-karta ta’ l-identita’ numru 595863(M)

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellat William Bugeja, quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

Talli fix-xhur ta' Novembru, 2011 u f'Dicembru, 2011, f' dawn il-gzejjer ta' Malta:

1. Saq il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni JBB-334 (Truck) tal-marka 'Leyland' minghajr ma kienet licenzjata mill-Awtorita' ghat-Trasport f’Malta biex tintuza fit-triq (licenzja tal-vettura mhux imgedda);

2. Saq il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni JBB-334 (Truck) tal-marka 'Leyland' minghajr ma kienet koperta b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji tat-terzi persuni.

Il-prosekuzzjoni talbet li l-imsemmija persuna jigi skwalifikat mill-licenzji kollha tieghu tas-sewqan ghal perjodu taz-zmien ta' mhux inqas minn tnax-il xahar;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-17 ta' April, 2012 fejn il-Qorti fuq nuqqas ta' provi liberat lill-imputat minn kull akkuza migjuba fil-konfront tieghu.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fit-3 ta' Mejju, 2012 fejn talab li din il-Qorti jogħoġobha thassar u tirrevoka s-sentenza u minflok issib lill-appellat hati ta' l-akkuzi kif dedotti kontra tieghu u tinfliggi l-piena skont il-ligi.

Rat l-aggravji tal-appellant u cioe':-

Illi fl-20 ta' April l-esponent ircieva l-atti tal-kawza u hassu aggravat bihom in kwantu l-Qorti tal-Magistrati (Malta), permezz tas-sentenza taghha kif hawn fuq riferita, inter alia, ghamlet enuncazzjoni zbaljata tal-provi kif migjuba li fil-fatt wasslet ghall-helsien tal-imputat mill-imputazzjonijiet migjuba kontrih, kif ukoll ghamlet interpretazzjoni u applikazzjoni zbaljata tal-ipotezi tal-Ligi meta rriteniet illi l-prosekuzzjoni strahet biss fuq dak li qalilha l-imputat meta kienu qed jinterrogwah u li hemm skorta ta' gurisprudenza li tghid li tali prova, wahidha ma kinetx sufficjenti bhala prova u ghaldaqstant l-esponent qieghed jinterponi dan l-umli appell ai termini tal-artikolu 413(1)(b)(iv)(c) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u l-artikolu 63 tal-Kapitolu 65 tal- Ligijiet ta' Malta.
F'dan il-kaz il-Qorti tal-Magistrati (Malta) ikkunsidrat illi l-prosekuzzjoni strahet biss fuq dak li qalilha l-imputat meta kienu qed jinterrogwah u li hemm skorta ta' gurisprudenza li tghid li tali prova, wahidha ma kinetx sufficjenti bhala prova u ddecidiet il-kaz billi liberat lill-imputat u dan minkejja l-ammissjoni nkondizzjonata tal-imputat fejn stqarr il-kommissjoni tar-reati kollha mputati lilu.

Illi minghajr pregudizzju ghall-posizzjoni mehuda mill-Avukat Generali fir-rigward ta' stqarrijiet maghmula minn persuni ndagati jew suspettati f'kaz ta' rilaxx ta' stqarrija minghajr id-dritt ta' konsulenza legali, l-esponent jissottometti li fil-kaz prezenti l-imputat appellat kien inghata d-dritt li jikkonsulta mal-avukat tal-fiducja tieghu, u dan kif jirrizulta mill-istqarrija nserita a fol 2 tal-process fejn l-imputat stess ikkonferma li qabel ma beda l-istqarrija huwa tkellem mal-avukat ta' fiducja tieghu. Il-kwistjoni ghalhekk f'dan il-kaz hija li l-Qorti skartat kompletament l-istqarrija rilaxxata mill-imputat appellat, maghmula quddiem il-pulizija, u wara li huwa tkellem mal-avukat ta' fiducja tieghu, in kwantu skont hija hemm skorta ta' gurisprudenza li tghid li tali prova, wahidha ma kinetx sufficjenti bhala prova.

Illi madanakollu jibqa' l-fatt li l-imputat ghamel konfessjoni nkondizzjonata u li ghamilha liberament. Il-ligi Maltija, fil-Kodici Krirninali, tipprovdi regola semplici u sagrosanta li tghid :-

658. Kull haga li imputat jew akkuzat jistqarr, sew bil-miktub kemm ukoll bil-fomm, tista' tittiehed bi prova kontra min ikun stqarrha, kemm-il darba jinsab li din il-konfessjoni giet maghmula minnu volontarjament u ma gietx imgieghla jew mehuda b'theddid jew b'biza', jew b'weghdiet jew bi twebbil ta' vantaggi.

Bid-dovut rigward, l-enfazi ta' din il-Ligi semplici u ordinarja hija li konfessjoni, maghmula ma min u fejn maghmula, diment li hija maghmula b'mod hieles, u diment li tkun maghmula skont dan l-artikolu, ghandu jkollha s-sahha ta' prova favur jew kontra dak li jkun ghamilha.

Illi, in oltre, ta' min jirrileva li f'dawn il-proceduri xehdu wkoll tliet xhieda ohra, ossia l- Ispettur Ramon Mercieca, Stephen Cachia (D.L.O) u Charles Zerafa (Rapprezentant tal-Waste Serve), li kkonfermaw rispettivament l-investigazzjonijiet illi saru, li l-vettura in kwistjoni ma kellix licenzja ghat-triq u ma kinetx assikurata fil-perjodu relattiv ghal dawn l-akkuzi u li t-trakk in kwistjoni baqa' jidhol fuq xoghol fl-istess perjodu.

Illi ghalhekk bid-dovut rispett il-Qorti tal-Magistrati (Malta) naqset li tqis il-provi kollha migjuba quddiemha kif kien pretiza li taghmel skont il-ligi, u liema nuqqas

wassal ghall-liberazzjoni ngustifikata tal-appellat li finalment kien liberament ammetta ghall-imputazzjonijiet migjuba kontrih. Din l-ammissioni tibqa' li hi u ghandha tigi meqjusa bhala tali. In-nuqqas ta' apprezzament tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) u il-konkluzjonijiet ghas-sentenza liberatorja tieghu indubjament ma jirrapprezentawx apprezzament siewi tal-provi prodotti u interpretazzjoni u applikazzjoni korretta tal-ipotezi tal-Ligi li kwindi ma jiggustifikawx il-konkluzjonijiet tas-sentenza appellata.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant ezebita mill-prosekuzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Illi hu principju stabbilit fil-gurisprudenza ta’ din il-Qorti li din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezeament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghal konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tibbdilx id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi maghmula mill-ewwel Qorti, izda taghmel apprezzament approfondit ta’ l-istess biex tara jekk l-ewwel Qorti kinitx ragonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragonevolment tasal ghall-konkluzjoni li waslet ghaliha, allura dik tkun raguni valida, sabiex tbiddel dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni. F’dan il-kuntest wiehed jista' jara s-segwenti sentenzi:
Ir-Repubblika ta’ Malta v. George Azzopardi deciza fl-14 ta’ Frar, 1989;
Il-Pulizija v. Carmel sive Chalmer Pace deciza fil-31 ta’ Mejju, 1991;
Il-Pulizija v. Raymond Psaila u Edward Ellul deciza fit-12 ta’ Mejju, 1994;
Il-Pulizija v. Amadeo Brincat u Martin Dimech deciza fis-6 ta’ Gunju, 1994;
Il-Pulizija v. Carmelo Schembri deciza fit-28 ta’ April, 1995; u
Il-Pulizija v. Ezzawi Mehemed deciza fit-3 ta’ Novembru, 1995; kollha appelli kriminali.

Illi maghmula din il-konsiderazzjoni wiehed ghandu biex ighaddi ghall-ezami ta’ l-aggravji tar-rikorrenti u jaghmel analizi taghhom.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-vettura hawn fuq indikata kellha licenzja skaduta bejn il-perjodu tal-1 ta' Novembru, 2011 u id-29 ta' Novembru, 2011. Dan jirrizulta mix-xhud tat-Transport Malta.

Illi fl-atti ta' din il-kawza ma hemm ebda prova kemm il-darba din l-istess vettura dahlet il-Maghtab u jekk dahlet il-Maghtab. Fil-fatt, xehed il-manager ta' dan is-sit li qal li hu jaf lill-appellat izda ma ndika ebda data jew ezebixxa xi dokument li jwassal ghal prova li l-appellat effettivament dahal f'dan is-sit.

Illi l-prosekuzzjoni strahet biss fuq il-kontenut ta' l-istqarrija u fil-fehma tal-ewwel Qorti dik il-prova univoka ma kinitx bizzejjed biex tirradika responsabilita' penali. Inoltre, l-appellat stqarr li hu la jaf jaqra u lanqas jikteb. Ghandu jigi rilevat li kieku l-prosekuzzjoni ma kellha ebda prova ghajr l-istqarrija ta' l-appellat, wiehed kien ihares lejn il-fatt li l-appellat ma jafx jaqra jew jikteb b'certu manjiera. F'dan il-kaz il-prosekuzzjoni kellha provi ohra xi tressaq u dan ma ghmlitux. F'cirkostanzi bhala dawn ikun aktar prudenti li kieku l-prosekuzzjoni tressaq il-provi kollha ghad-dispozizzjoni taghha.

Illi minbarra dan jirrizulta li l-vettura in kwistjoni mhiex propjeta' tal-appellat u lanqas ma gie pruvat li ghandu xi responsabilita' dwar il-manutenzjoni jew xort' ohra ta' l-istess vettura. Lanqas ma tirrizulta xi prova li hu responsabbli ghall-licenzjar ta' din l-istess vettura.

Illi fic-cirkostanzi din il-Qorti thoss li l-ewwel Qorti setghat ragonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjonjiet taghha.

Ghaldaqstant, ghal dawn ir-ragunijiet din il-Qorti tichad l-appella tal-Avukat Generali u tikkonferma s-sentenza appellata.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------